

Η Αννούλα και η Στελλίτσα παίζουν μπροστά στα σκαλοπάτια του σπιτιού τους. Η μαμά τις απαγόρευσε να ξεμακρύνουν. Φοβάται, λέει, μην κακοπέσουν μακριά από το σπίτι και τα χάσει από την προσοχή της.

Η Αννούλα είναι επτά χρονών και προσέχει τη Στελλίτσα που κλείνει σήμερα τα τρία. Έχουν στήσει μια πετρούλα στη μέση και κάνουν κύκλους πιασμένες από τα χεράκια. Η Στελλίτσα γελάει. Είναι πολύ χαρούμενη, αφού της είπαν ότι σήμερα έχει γενέθλια. Θα πάρει πολλά δώρα. Εκείνη θέλει μόνο μια κούκλα με μακριά μαλλιά.

Η μικρή Στέλλα λέει ότι έχει δύο μαμάδες. Τη μαμά Αντιγόνη και τη μαμά Άννα. Λέει ότι αγαπάει περισσότερο τη δεύτερη. Η μαμά Άννα είναι η αδερφή της.

Η μαμά Αντιγόνη βγαίνει στην αυλή και φωνάζει τη μαμά Άννα. Θέλει να της κάνει δουλειές.

«Έλα στο σπίτι, σικαμένο. Έλα να πλύνεις, που τα άφησες όλα στην πλάτη μου».

Η μαμά Άννα μ' αγαπάει, σκέφτεται η Στελλίτσα και χα-

μογελάει στην αδερφή της. Δε θέλει να μ' αφήσει μόνη μου, γι' αυτό κι εγώ πηγαίνω μέσα μαζί της.

Γελούσαμε όταν ήρθε η μαμά Αντιγόνη και έπιασε από τα μαλλιά τη μαμά Άννα. Της χτύπησε το κεφάλι στον τοίχο. Ύστερα πήρε το μαχαίρι και, κρατώντας το από την ανάστροφη, της έδινε με τη λαβή απανωτά χτυπήματα στην πλάτη. Από το στόμα της μαμάς Άννας έτρεχε αίμα. Πολύ αίμα. Η μαμά Αντιγόνη έβαλε τις φωνές στην καλή μαμά Άννα, επειδή έβγαζε αίμα από το στόμα. Της έβαλε, τότε, αναμμένο τσιγάρο στην πληγή για να σταματήσει, όπως είπε, το αίμα. Άρχισα να φοβάμαι, να κλαίω και να τσιρίζω και η κακιά μαμά Αντιγόνη με πέταξε κάτω από το κρεβάτι. Σε λίγο ήρθε και η μαμά Άννα, λέγοντάς μου ότι πονάει πολύ. Και έκλαιγε. Έκλαιγα κι εγώ μαζί της. Της είπα ότι, όταν μεγαλώσω και πάω γυμνάσιο θα σκοτώσω όλες τις κακές μαμάδες. Η μαμά Άννα όμως έχει σταματήσει να μου μιλάει πια. Μόνο κλαίει.

Η ΚΗΔΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ

Δεκατρία χρόνια αργότερα

Το φέρετρο ήταν από απλό ξύλο. Η νεκρή θάφτηκε χωρίς νυφικό και η κηδεία άργησε να γίνει γιατί η μαμά Αντιγόνη επιθυμούσε τη φτηνότερη τελετή. Γυναίκες μοιρολογούσανε, κορίτσια κλαίγανε και οι γριές της γειτονιάς, σκιές στο απογευματινό μούχρωμα, σαν δέντρα ξερά σκυμμένα στη γη, βυθίζονταν σ' ένα πένθιμο βουητό. Ο πατέρας θύμιζε φάντασμα, από θεούς κι ανθρώπους ξεχασμένο. Καθηλωμένος στην ίδια καρέκλα για ώρες, καμπουριασμένος και με ένα χρώμα κίτρινο, δεν έβγαλε ούτε λέξη. Δεν έκλαψε καν. Παρατημένος στην κόλασή του, άκουγε χωρίς να ακούει και έβλεπε χωρίς να βλέπει.

Η μάνα μου στεκόταν στα πόδια της με χάρπια. Έκλαιγε γοερά, ούρλιαζε και λιποθύμησε τόσες φορές που κανείς δε θυμότανε πια. Εγώ απλώς υπήρχα στον αδυσώπητο χώρο. Περιφερόμουν και δεν άντεχα κανέναν τους. Ο μεγαλύτερος εχθρός μου ήταν ο χρόνος. Ο χρόνος που μετρούσε την απουσία της. Που συνέχιζε να υπάρχει χωρίς εκείνη και να μετράει ανενόχλητος. Μπακάλης κι αυτός. Μάζευε λεπτό

το λεπτό, χωρίς να κάνει μια στάση για τη γλυκιά μου αδερφούλα. Το καλό μου ρομαντικό κορίτσι. Είχα μια ανάγκη να γελάσω, να ειρωνευτώ, όσο παράξενο κι αν ακούγεται. Ήθελα να χλευάσω. Να διώξω τις καρακάξες και ν' αρπάξω το όμορφο πρόσωπό της στα χέρια μου. Να της ζητήσω συγχώρεση. Να τη φιλάω μέχρι να παγώσουν τα χείλη μου.

Κάποια στιγμή έπεσα πάνω στο άψυχο κορμάκι της και φώναζα δυνατά το όνομα της.

«Αχ! Άννα, Αννούλα μου! Αννούλα μου!» Και η φωνή μου με διέγειρε. Με σπάραζε ακόμη περισσότερο. «Άννα μου. Αννούλα μου!» επαναλάμβανα συνεχώς.

Είχα γίνει ολόκληρη μια λέξη. Είχα σκεπαστεί από αυτή τη λέξη. Από το όνομα της Άννας. Με έγδερνε και με χάιδευε το όνομά της. Στο ίδιο λεπτό. Στην ίδια απελπισμένη κάθετη ώρα. Ήθελα την Άννα. Την ήθελα. Κάποιος να μου την έφερνε πίσω. Κάποιος για να της πω:

«Ξέρεις τι έγινε, Άννα μου; Πέθανες! Πέθανες, Άννα μου».

Κι εκείνη να γυρίσει, να με δει και να μου πει:

«Πότε, αγάπη μου; Πότε; Πονάς;»

Ήρθαν κάποιες γυναίκες και μου χάιδευαν το κεφάλι, άλλες το μέτωπο. Κάποιες έριχναν στην παλάμη τους νερό και με έβρεχαν στο πρόσωπο. Οι ίδιες εκείνες γυναίκες που μας έβλεπαν κρυφά πίσω από τις κουρτίνες να μας δέρνει η μάνα μας χρόνια τώρα. «Γιατί δε μας προστάτευαν; Γιατί δε μας βοήθησαν ποτέ;» Μόνο κανάκευαν τους γιους τους. Τις κόρες τους. Τα μονάκριβα παιδάκια τους. Και τα απογεύματα

τα παίνευαν. Έλεγαν για κείνα πως ήταν καλοί μαθητές και άριστα παιδιά. Κι εμείς ακούγαμε τη μάνα μας να λέει πως ήταν άτυχη. Κι εκείνες οι ίδιες γειτόνισσες κουνούσαν το κεφάλι γεμάτες κατανόηση. Κι εγώ κοίταζα την αδερφή μου. Την Άννα μου. Τη δεύτερη μητέρα μου. Κι η Άννα κοίταζε με τη σειρά της τη μάνα μας, μ' εκείνο το παράξενο βλέμμα που είναι στραμμένο προς τα μέσα, μ' εκείνο το βλέμμα που δεν ψάχνει και δε ρωτάει τίποτα, παρά μόνο στρέφεται στο «είναι». Στο βαθύ του πηγάδι, χωρίς καμιά απάντηση να περιμένει. Ατενίζει ασάλευτο το ίδιο του το βάθος και δεν καταλαβαίνει τίποτε. Και όταν είσαι παιδί, είναι ο βαθύτερος τόπος εκείνος, κάπου βαθιά μέσα στα σπλάχνα, τόσο ξένος! Είναι την ίδια στιγμή τόσοσ ο πόνος της απόρριψης, που το μυαλό δε νιώθει το αίσθημα. Το δέχεται. Κι έβλεπα το βλέμμα της αδερφής μου και καταλάβαινα πως δεν έπρεπε να περιμένω τίποτα. Εκείνη το αποδεχόταν ξερά, ακατανόητα. Και με πονούσε που πονούσε. Κι ύστερα αποκαθηλωνόμουν από τον πόνο. Έβρισκε το μέτρο του.

Αλλά αυτός ο πόνος που ένιωθα τώρα, ήταν κάτι άγριο, κάτι πρωτόγονο. Του γύριζα την πλάτη, ήθελα να τον ξεχάσω ή να τον αγνοήσω, όμως αυτός βρισκόταν πάντα εκεί. Αυτός ο φόβος είχε να κάνει με την αποδοχή της ανθρώπινης μοναξιάς. Είχα την αίσθηση ότι έπεφτα από χαράδρα. Ένα φοβερό κενό. Είμαστε μόνοι μας! Πόσο μόνοι μας είμαστε! συνειδητοποίησα με απογοήτευση. Ούτε η ίδια μας η μάνα δεν μπορεί να μπει μέσα μας. Ερχόμαστε, γεννιόμαστε και, στην πραγματικότητα, δεν έχουμε τίποτα να κάνουμε.

Η ζωή δεν είναι υποδοχή. Είναι απλώς μια εγκατάλειψη. Με το πρώτο μας κλάμα, το σύμπαν μάς εγκαταλείπει στο ίδιο του το στόμα. Θέλει να μας αφομοιώσει με αδιαφορία. Μας ξερνάει συνεχώς στο παρόν και μας προκαλεί να επιβιώσουμε, με σκοπό να πεθάνουμε έτσι κι αλλιώς. Είναι μάταιο. Είναι φοβερό. Η ζωή είναι ένα μεγάλο οριστικό «δε σ' αγαπώ» από τον άλλον. Και ο άλλος είναι ο ξένος. Κι εγώ που μιλάω έτσι, ούτε εγώ διαφέρω. Οριστικοποιώ αυτό το ανελέητο συναίσθημα στους άλλους. Έπρεπε να είχα αντιληφθεί αυτή την ανελέητη μοναξιά στην αδελφή μου. Έπρεπε να την προλάβω. Ύστερα, χωρίς να το συνειδητοποιώ, έβλεπα τον εαυτό μου από ένα παράξενα δυσανάλογο ύψος. Το εγώ μου δεν ήταν περιορισμένο. Το εγώ μου ήταν η μικρογραφία όλων των άλλων. Μέσα μου περιείχα όλα τα εγώ του κόσμου. Ήμουν ένα χαρτογράφημα ψυχών. Ω! Θεέ μου! Δε θέλω να παλέψω να ζήσω. Δεν τον θέλω αυτό τον αγώνα για να φτάσω ως το τέρμα. Ένα τέρμα που ποτέ μου δεν επιδίωξα και ποτέ μου δε θα θελήσω: το θάνατο. Και με πονούσε που η αδερφή μου έφυγε έτσι, μ' αυτό το φόβο, με αυτή τη βεβαιότητα ότι κανείς δεν μπορεί να τη νιώσει και να την καταλάβει. Κανείς ποτέ δε θα μπει κάτω από το δέρμα της. Και το δέρμα της, ήδη είχε αρχίσει να κάνει τον κύκλο του στο σύμπαν. Γινόταν φως και έτρεχε ήδη σε μια αέναη επανάληψη προς τα αστέρια. Όλα αυτά, τα ένιωθα χωρίς να το ξέρω. Ερχόντουσαν στο μυαλό μου και τα κλοτσούσα. Ήμουν μικρή, πολύ μικρή και μόνη. Απόλυτα μόνη. Μπορούσα να ζωγραφίσω τη μοναξιά με τα κατάλληλα χρώματα.

Ήξερα τα χρώματα. Ήμουν τα χρώματα. Και οι σκιές.

Βγήκα στην πόρτα της αυλής και στάθηκα, περιμένοντας τον Δημήτρη. Τον περίμενα λυσσασμένα. Το βλέμμα μου τον έψαχνε στο δρόμο. Τον περίμενα, όπως θα τον περίμενε κι εκείνη. Τον ήθελα δικό μου. Ζωντανό. Τον ήθελα κοντά μου για να νιώσω δίπλα της. Ήθελα να μπω στην ανάσα της. Ήθελα να ζωντανέψω το παιδί της μέσα μου. Κάθε αίσθηση και του πιο μικρού νευρώνα της.

Όταν έφτασε ο αρραβωνιαστικός της, στεκόμουν ακόμη στο ίδιο σημείο. Αντικρίζοντάς τον, ένιωσα να σπάω σε μικρά κομμάτια. Δεν είχα πλέον αντιστάσεις. Αγκαλιαστήκαμε και έκλαψα ξανά. Κρεμάστηκα από το μπράτσο του, αλλά ήταν πιο αδύναμο από το δικό μου. Δεν μπόρεσα να ακουμπήσω ούτε πάνω του. Τον αγκάλιασα ξανά, χωρίς σπαραγμό. Ένωθα μέσα μου μια περίεργη ανακούφιση. Αισθάνθηκα ελαφρύτερη μέσα στο κλάμα που συντρόφευε το αναφιλητό του Δημήτρη. Εκείνη την ώρα τον λάτρευα. Για μένα ήταν ο ουρανός κάθε πατρίδας.

«Εγώ φταίω», μου ψιθύρισε ο Δημήτρης.

«Αυτό σκέφτηκα κι εγώ. Πολλές φορές. Ήσουν η πρώτη μου σκέψη μόλις έγινε το κακό. Βλαστήμησα την αδυναμία σου. Αυτή την άτολμη συμπεριφορά σου. Σε κατηγορούσα και, βαθιά μέσα μου, έβριζα τον εαυτό μου. Έπρεπε να είχα μιλήσει. Έπρεπε να είχα καταλάβει, επαναλάμβανα συνεχώς. Δεν ξέρω, δεν ξέρω πια τίποτα. Για ένα πράγμα, όμως, είμαι παραπάνω από σίγουρη. Μισώ τη μάνα μου. Τη μισώ.

Αυτό είναι κάτι που μπορώ να το ομολογήσω ξεκάθαρα».

«Θέλω να τη δω», είπε ο Δημήτρης. «Πού την έχετε;»

Τον κοίταξα έτσι διαλυμένο και τον λυπήθηκα.

«Μην πας ακόμη επάνω», του είπα. «Είναι όλες οι καρακάξες, έτοιμες να βγάλουν τα νύχια τους και να σε κατασπαράξουν. Αποφάσισαν πως εσύ φταις. Έλα, πάμε λίγο κάτω στην αποθήκη. Εκεί που κρυβόμασταν με την αδερφή μου όταν ήμασταν μικρές».

Είχα καιρό να μπω στο υγρό δωμάτιο. Μέσα στη φωλιά του δέσποζαν μοναχά δυο σκουριασμένες μεταλλικές καρέκλες πεσμένες στο πάτωμα. Έμοιαζαν σαν άγρια πουλιά, σαν να είχαν αρπάξει το χρόνο και τον κατάπιναν. Φιγούρες συμβολικές ενός αφαιρετικού πίνακα.

Τράβηξα μία και κάθισα. Ο Δημήτρης στάθηκε αμήχανα απέναντί μου.

«Κάτσε», του είπα κι εκείνος υπάκουσε.

Κάποια στιγμή αντέδρασε σαν να ξύπνησε από λήθαργο.

«Δεν καταλαβαίνω, Στέλλα, γιατί ήρθαμε εδώ. Θέλω να πάω επάνω. Να βρεθώ κοντά της».

«Τα 'παμε», απάντησα απότομα. «Δεν είναι ώρα να πας επάνω. Θα σε φάνε».

«Δεν μπορώ να το πιστέψω. Δεν μπορώ».

Έβαλε τα χέρια στο πρόσωπο, έγειρε τους ώμους και τραντάχτηκε από ένα κλάμα σπαρακτικό.

Με έπιασε υστερία. Με κόπο συγκρατιόμουνα.

«Πάψε, μη μιλάς έτσι. Δε φταις εσύ. Δε φταίει κανείς».

Μην πιστέψεις ποτέ κάτι τέτοιο. Ακούς; Βγάλ' το από το μυαλό σου».

Έπιασα το πρόσωπό του και το ανασήκωσα στο ύψος των ματιών μου. Με κοίταξε.

«Το έγκλημα ήταν οργανωμένο και δολοφόνος ήταν η ίδια μας η μάνα. Δε θα χρεωθούμε εμείς ενοχές άλλων. Θα δώσει λόγο στον Θεό που πιστεύει γι' αυτό που μας έκανε. Γιατί εμείς την είχαμε βρει τη λύση. Εκείνη όμως δε λύγισε ούτε μια φορά. Ακόμα και ύστερα από όλα αυτά, είχε το κουράγιο να παζαρεύει την κηδεία. Ούτε νυφικό δεν του έβαλε του κοριτσιού. Μέσα της τα έχει βολέψει και με τον Θεό, ριχνοντάς του την ευθύνη. Όμως εγώ δεν πιστεύω στον Θεό. Και θα της το δώσω να το καταλάβει. Δε θα την αφήσω να πεθάνει ήσυχη. Από δω και στο εξής, θα προσέχω τον εαυτό μου στο ακέραιο μέχρι τον τελευταίο της αποχαιρετισμό. Θα περιμένω εκείνη τη στιγμή που θα λυγίσει και θα μου πετάξει την ψυχή της στα χέρια μου. Ένα λεπτό εμπιστοσύνης θέλω από αυτήν, τίποτε άλλο, ώστε να μπει για λίγο στη κυριότητα μου· να τσαλακώσω την ψυχή της σαν άχρηστο χαρτί και να της την επιστρέψω. Δε θα το αντέξει. Την ξέρω καλά. Θα με παρακαλάει να την αφήσω να πεθάνει».

Έχασα το βλέμμα του για μια στιγμή. Έπεσαν πάνω του τα βρεμένα του ματόκλαδα βαριά και σκέπασαν για λίγο το μυαλό του. Δε καταλάβαινε τίποτα, ήταν φανερό. Ακούμπησα στα υγρά του χείλη. Εγκαταλείφθηκα στην οδύνη τους. Επέμεινα μέχρι να επιβάλω την παράδοσή τους. Άκουγα την

ανάσα μου νυσταλέα και ρυθμική, χωρίς ίχνος επιθυμίας, και με παρέσυρε ο ήχος της καθώς φιλούσα το λαιμό του. Έψαξα με τα χέρια τη φύση του. Άνοιξα το παντελόνι του απότομα και τότε άκουσα και τη δική του ανάσα. Μου άρπαξε το κεφάλι με δύναμη και το έφερε μπροστά στο πρόσωπό του. Είμαι σίγουρη ότι έψαχνε κάποιο ίχνος ντροπής. Κάτι που να δηλώνει αυτό που πηγαίναμε να κάνουμε. Δε βρήκε τίποτα. Κοιταχτήκαμε για δευτερόλεπτα σαν πολεμιστές και, συνένοχοι, ριχτήκαμε στο πάτωμα. Άνοιξε βιαστικά το μπλουζάκι μου για να βλέπει το στήθος μου και μπήκε μέσα μου αμέσως. Οι φωνές μας έσμιξαν με το θρήνο των γυναικών στα επάνω πατώματα και το αίμα μου έσταξε στο πάτωμα. Σπονδή στην ταφή της νεκρής. Για τα φιλιά που χάρηκε, για το κορμί που γεύτηκε, για τη φωνή που αγάπησε. Είχα τον κόσμο της αδερφής μου στα χέρια μου, μα ένιωσα την αγκαλιά μου παγωμένη και την καρδιά μου στείρα. Βάλθηκα ν' απελευθερωθώ από το βάρος του άντρα που είχε γείρει πάνω μου. Σηκώθηκα άρον άρον και τίναξα τα ρούχα μου από την υγρασία του υπογείου. Τον αποχαιρέτησα και του είπα να βιαστεί. Δε γύρισε να με κοιτάξει, καθώς έκλεινα την πόρτα πίσω μου.

ΛΙΓΑ ΧΡΟΝΙΑ ΝΩΡΙΤΕΡΑ
Η ΣΤΕΛΛΑ ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ ΤΑ 16α ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΤΗΣ.
Ο ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΚΑΙ Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΗΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΑΔΕΡΦΗ ΤΗΣ

Τρίτη, 12 Μαρτίου 1986

Πέρασε ένας χρόνος που ήρθε η περίοδός μου και το ασχημάτιστο στήθος, το παιδικό κορμί και το αθώο βλέμμα καταργήθηκαν ξαφνικά. Ήρθε ένα πρωί που τα ρούχα μου δε με χωρούσαν, το σχολείο δεν το ανεχόμουν και ο κόσμος γύρω μου δε με καταλάβαινε. Μιλούσα σε άλλη γλώσσα. Ήμουν γεμάτη ντροπή και θυμό. Ντροπή και θυμό γι' αυτό που ήμουν. Και δεν ήξερα ποια ήμουν. Ο χειρότερος φόβος μου ήταν να βρεθώ μπροστά σε κόσμο. Κάθε μέρα μεγάλωνα με τη βεβαιότητα ότι ήμουν χαζή και ηλίθια. Φρόντιζε η στοργική μητέρα γι' αυτό. Δεν περνούσε ώρα που να μην το υπενθυμίσει σ' εμένα και στην αδερφή μου. Φοβόμουν, λοιπόν, με κάθε ευκαιρία μην καταλάβει ο κόσμος, τώρα που μεγάλωσα, πόσο ηλίθια ήμουν. Πόσο άχρηστη, όπως έλεγε η στοργική μου μητέρα. Είχα συχνά ανεξήγητες ακατάσχετες ταχυκαρδίες. Οι παλάμες μου ιδρώναν από μια ένταση που δεν μπορούσα να καταλάβω. Επίσης, υπέφερα από οξείς πονοκεφάλους και ταραζόμουν από μια αίσθηση ανεξήγητης αγωνίας. Ερχόταν χωρίς λόγο και παρέμενε εκεί. Κάλπαζε στο

μυαλό μου. Εμπόδιζε τη σκέψη μου, τη χαρά μου. Έμοιαζε πολύ με αίσθημα καταδίωξης, σαν να με κυνηγούσε μονίμως ένας άορατος εχθρός. Ερχόταν αιφνιδιαστικά και με κατέλυε ολόκληρη. Ντρεπόμουν πολύ τους άντρες, τις παρέες, τις γεμάτες σχολικές τάξεις. Μετά το σχολείο, πολύ συχνά, όλα τα παιδιά του γυμνασίου πηγαίναμε για καφέ. Κρυβόμουν πίσω από την παρουσία των φιλενάδων μου. Εκείνες έπαιρναν την πρωτοβουλία να ανακατεντούμε με τα υπόλοιπα παιδιά του σχολείου κι εγώ ακολουθούσα, αλλιώς δεν τολμούσα. Ποια ήμουν εγώ να κάνω παρέα με τους υπόλοιπους; σκεφτόμουν. Όποτε με πλησίαζε κάποιο αγόρι, το άφηνα να μου μιλάει και το παρακολουθούσα με σκυμμένο το κεφάλι. Υποκρινόμουν πως έσκυβα για να δώσω έμφαση τάχα σε όσα μου λέει. Μέσα μου όμως επαναλάμβανα συνεχώς: «Μην καταλάβει πόσο ηλίθια είμαι. Μην καταλάβει πόσο ηλίθια είμαι. Μην καταλάβει πόσο ηλίθια και άχρηστη είμαι! Και, προπαντός, μη δει πόσο άσχημη είμαι κατά βάθος».

Όμως, δεν άργησα να καταλάβω ότι άρεσα στα αγόρια. Καταλάβαινα πολλά από το βλέμμα των ανθρώπων. Είχα εκπαιδευτεί σ' αυτό. Γιατί φοβόμουν το βλέμμα της μάνας μου. Και δεν άντεχα να βλέπω την επανάληψή του στα μάτια των άλλων ανθρώπων. Έτσι έμαθα από μικρή να ερμηνεύω βλέμματα και κινήσεις. Και το βλέμμα όλων των αντρών επάνω μου ήταν διαφορετικό. Ήταν βλέμμα θαυμασμού! Όταν βεβαιώθηκα, παρηγορήθηκα. Ένωσα τη στοργή του. Να, ένας τρόπος λοιπόν να σε αγαπούν, είπα μέσα μου. Η ομορφιά σου. Ακόμη κι αν καταλάβουν πόσο άχρηστη είσαι, πόσο

πολύ αδιάφορη, για εκείνους θα είσαι τουλάχιστον όμορφη. Αλλά δεν πίστεψα ποτέ αληθινά στην ομορφιά μου, μόνο και μόνο επειδή πίστευαν οι άλλοι σ' αυτή. Μέσα μου υποτιμούσα όσους ανθρώπους με έβλεπαν έτσι. Κάτι συνέβαινε μ' εκείνους. Κάτι δεν πήγαινε καλά με την κρίση τους που είχε τόση μα τόση εξουσία επάνω μου που με θύμωνε και με ζέσταινε ταυτόχρονα.

Έτσι έμαθα να τραβάω την προσοχή και, την ίδια στιγμή, να κρύβομαι. Είχα καταλάβει όμως πως, πάνω από όλα, χρειαζόμουν επειγόντως ένα ένδυμα αυτοπεποίθησης, έναν μανδύα κάλυψης. Κι αυτό ήταν το θράσος. Όταν ξέφευγα από το άσχημο σπίτι μας, γινόμουν ένα αρπαχτικό. Μεταβαλλόμουν σιγά σιγά. Αφού είχα την ομορφιά μου, μπορούσα να ξεγελάσω. Ω, Θεέ μου, τι υπέροχο που είναι να δημιουργείς μια δική σου θεατρική παράλληλη ζωή. Μια σκηνή για να παίζεις, να υποδύεσαι την άλλη! Έτσι έμαθα να ακούω Χατζηδάκη και ροκ, να είμαι μπάσο και βιολί, να είμαι τα πάντα, να θέλω όλους τους ρόλους. Μέσα μου να είμαι φρέσκο βαμβάκι, ζεστό ακόμη από τον ήλιο, αλλά έξω, στους άλλους, στη θεατρική μου σκηνή να δείχνω γρανίτης. Έτσι έμαθα να προσφέρω σε όλους τη θέα του εύθραυστου εαυτού μου. Έτσι, τους άφηνα να με κοιτάζουν χωρίς να με βλέπουν. Με αυτό τον τρόπο, βολεύτηκα και έτσι αποφάσισα να πορευτώ στη ζωή μου.

Η γραμματική μου και το συντακτικό μου στην επικοινωνία μου με τους άλλους ήταν τα ρούχα μου. Προκλητικά και ανοιχτά. Μου άρεσαν οι διαφάνειες. Αυτά τα λεπτά αέρινα

ρούχα που είναι φτιαγμένα σχεδόν από σύννεφα. Τόσο λεπτά, τόσο φίνα, θα έλεγε κανείς χωρίς ύλη. Σημειολογικά, όλα αυτά τα ρούχα ήταν δείγμα της εύθραυστης φύσης μου. Της «γοητευτικής» ομορφιάς μου. Για τους άλλους. Πάντα για τους άλλους, γιατί για μένα δεν ήταν τίποτε άλλο, πέρα από το μαστίγιο μου. Όσο ήμουν σέξι και δήθεν εύθραυστη, ήμουν αρσενικά δυνατή. Ήμουν πάνθηρας, ύαινα, λιοντάρι, και γούσταρα! Θεέ μου, πόσο γούσταρα! Τα χρησιμοποιούσα όλα σαν πρόκληση στην απύθμενη ματαιοδοξία μου και σαν αφορμή ή καμουφλάζ για να με εντάξουν στους κόλπους τους οι παρέες.

Και ήρθε η μέρα, λοιπόν, που θα γιόρταζα τα γενέθλιά μου διαφορετικά. Μέχρι τότε δεν είχαμε γιορτάσει ποτέ στο σπίτι μας γενέθλια. Δεν επιτρεπόταν. Τα γενέθλια ήταν έξοδα κι εμείς πάντα κάναμε οικονομία σε όλα. Μόνο στους καβγάδες μας δε λυπόμασταν τα λόγια. Στις προσβολές και στα βασανιστικά κλάματα ήμασταν γενναιόδωροι.

Θα πήγαινα στο σπίτι της φίλης μου της Στεφανίας, στη Χαλκιδική. Πείστηκε η μάνα μου, ύστερα από παρέμβαση της μητέρας της Στεφανίας. Ευτυχώς είχα καταφέρει να μαζέψω αρκετά χρήματα, κλέβοντας τις τσέπες του μπαμπά. Και, να σου, τώρα, να ετοιμάζομαι μπροστά στον καθρέφτη.

Κοίταξα το είδωλό μου ευχαριστημένη. Ήμουν τέλεια. Χάζενα τις καμπύλες στο κορμί μου. Μου θύμιζαν την έρημο, απαλές γραμμές σαν από φύσημα του αέρα. Ήξερα ότι στα χέρια μου κρατούσα το διαβατήριο για την ευτυχία. Αναρωτήθηκα πάλι, τι γύρευε ένα παιδί σ' αυτό το γυναικείο σώμα.